

TOTEM SE MSTÍ

Na rozlehlých svazích Letné je od nepaměti usazen silný rod povltavských Medvěďů. Klidný život jeho prostých rolníků a pastýřů bývá jen zřídkakdy vzrušen neobyčejnou příhodou, jako se třeba stalo právě dnes. Je to však náramný poplach, který už stojí za to.

Uřícení hoši běhají jako o závod z jednoho konce vyprahlé Letné na druhý, od místa, kde u ústí polovyschlé Brusnice do Veliké řeky má svou chýši starý náčelník Bouřňák, až k chatám nad dolními peřejemi a i k roztroušeným chýškám na púlnočním svahu Letné. Nejvytrvalejší běžci dorazili po Dejvickém potoku až k ohybu Veliké řeky pod kopcem Bábou a vyvolávají mezi překvapenými Medvěďy, co se stalo nového:

„Veliké vítězství našeho rodu! Strašný medvěd, postrach lesů, je zabit! Posedlý zuřivec leží mrtev! Už nás nebude v lese přepadávat! Je s ním konec – a zítra můžete všichni do lesů i na pastviny beze strachu před krvelačnou šelmou!“

Když se schvácení hoši vydýchali, vyprávěli zvědavým rodákům, že se – díky přízni Velikého ducha – podařilo junácky ubít medvěda posedlého zlým běsem. Už tolik lidí roztrhal, a doposud nikdo obávané zvíře nepřemohl. Až konečně dnes leží strašlivý netvor před náčelníkovou chatou a všechnen rod se raduje, že byl zbaven zlé trýzně.

„Kdo zabil zlého medvěda?“ vyzvídali potěšení rodáci. „Hrdina Silný bobr ještě s několika zmužilými druhy. Zabil ho dnes ve skálách ve Vidouli,“ vykládali hoši s důležitou tváří.

„Silný bobr?“ volali muži s přízvukem skrytého zklamání v hlase. „Nepodařilo se to tedy nikomu z našeho rodu? Musel přijít někdo ze sousedního rodu Bobrů, aby to dokázal? Věru, zahanbil nás všechny!“

Stateční Medvědi se stydí jeden před druhým; klopí oči a hledí stranou. Vítězná zpráva je už tolik netěší.

„A kdo je ten hrdina – Silný bobr, hm?“ rozhořčeně zvolal jeden z podbabských Medvěďů. „Kouká jako nasupený jezevec z díry! Kdykoli přijde mezi nás, začíná jen různice – a doposud se ničím neproslavil...“

„Rád se rve,“ přidal druhý. „Spoléhá se na svou sílu a myslí si, že nad něho není.“

„Nehaňte ho!“ zastal se Bobra starý muž zvaný Kulhavá noha. „Ať je takový, jak říkáte, přece nás zbavil nebezpečné šelmy a to je slavný kousek... Proč jste se nepostavili vy proti posedlému medvědu a nepřinesli jeho kůži? Mohli jste mít slávu, a ještě jste mohli dostat náčelníkovu dceru!“

„Pravda, teď bude mít Šťastnou chvíli Silný bobr!“ řekli mladí pslové a vyprávěli, kterak náčelník Bouřňák, stoje nad mrtvým medvědem, vyhlásil přede všemi, že svou dceru Šťastnou chvíli dá odměnou vítězi nad zlým medvědem, jak to už dříve slavnostně slíbil.

Bylo o čem rozprávět. Všecka práce zůstala stranou. Ani ženy se nezdržely na polních záhonech a teď před chatami s mnohým křikem rozebírají překvapující novinu.

Muži se kvečeru vydali k náčelníkově chýši při ústí Brusnice a pak si při poradním ohni a opečeném medvědí mase vykládali dlouho do noci o důležité události. Nejvíce je zajímala lovecká stránka skvělého činu Silného bobra. Ale právě o tom scházely podrobnější zprávy. Nikdo ještě nevěděl, kterak Bobr medvěda zabil, a zatím každý uváděl jen vlastní dohady. Však on Silný bobr, až náležitě oslaví svůj úspěch doma, přijde brzo i sem, aby přijal poděkování Medvěďů. Pak bude vyprávět o svém zápase se všemi podrobnostmi.

Třebaže Silný bobr nebyl u Medvěďů tuze oblíben, byla u ohně před Bouřňakovou chýší chválena jeho odvaha a lovecká statečnost. Stažená houně obrovského medvěda a chutná medvědí pečínka dokazovaly konec obávané šelmy, konec úzkosti a strachu.

Pěkné kousky masa obětovali Medvědi svému totemu (rodovému bůžku) Velikému medvědovi na usmířenou, aby se na ně nehněval, že pojídají maso zvířete jemu zasvěceného. Ostatně zabitý medvěd byl posedlý Zlým duchem a Medvědi se tedy neprohřešili, když si z ubité šelmy vystrojili hody. Starý Bouřňák provolal slávu nepřítomnému vítězi a všichni pak dlouho zpívali junácké písně o hrdinských zápasech.

V nitru mnohého Medvěda ovšem páčila skrývaná výčitka, že se stal vítězem příslušník cizího, byť spřáteleného rodu. Jako by v rodě Medvěďů nebylo silných a statečných mužů! Ale Velký duch, strůjce událostí, vládce lidí a celého světa, přisoudil již vítězství Bobrům a podle jeho nezměnitelného rozhodnutí přemohl posedlého medvěda Bobr. Tak se stalo a odestát se nemůže. Silný bobr složil uloveného medvěda k nohám náčelníkovým a náčelník Bouřňák nemůže

než splnit svůj slavný závazek, že dá šťastnému vítězi svou hezkou a bystrou dceru Šťastnou chvíli, nejpracovitější dívku z celého rodu, vyhlášenou tahačku bolavých zubů a přadlenu nad všechny znamenitou.

Rod Medvědů bude tedy vdávat dceru svého náčelníka do přátelského rodu Bobrů. To se nedá odbýt jen tak průvodem s nevěstou za hranice rodového území, jako by to byla dcera ledačí. Zde běží o sličnou dceru váženého náčelníka a rod ví, co se sluší a patří, aby se o svatbě dlouho a daleko široko vypravovalo. Rod známý a ctěný po celé Veliké řece připraví hody, jakých dávno nebylo. Bude se jíst aspoň tři dny, bude se zpívat a tančit. Každý, kdo přijde, bude bohatě pohoštěn, a nejvíc ovšem pozvaní sousedé Bobři. Rozumí se také, že budou hrány veselé a bojové hry, jak vždycky bývá o velkých slavnostech.

O přípravách na hostinu se u poradního ohně dlouho řečnilo. Staří zkušení rodáci probírali pořad slavnostních hodů s velikou důkladností a k poradě výjimečně připustili i zkušené ženy.

O maso se postarají muži velkým společným honem. Kořist bude doplněna nejlepšími kusy ze stád hovězího dobytka i bravu. Na několika ohništích budou opékány velké kusy rozličného masa a každý si bude moci vzít, co mu libo. Ženy slibovaly, že se postarají o chutné placky s nasekaným uzeným masem i o kaši. Ta bude omaštěna tak, že při jídle bude mastnota protékat hostům mezi prsty. Dívky připraví pro zostření chuti zásobu nakyslých salátů ze šťovíku a jiných bylin. Inu, budou to hody takové, že přecpaní jedlíci nakonec nebudou moci ani ze země povstat!

Oj, Šťastná chvíle bude mít slavné vdavky...!

Povznesená nálada kouzlila v hlavách Medvědů i Medvědic luzné vidiny tučných hodů. Nakonec se však na poradě začaly ozývat i hlasy chladně střízlivé a méně honosné, jež rozvážně upozorňovaly na potíže a překážky. Někteří vážení rodáci poukazovali na špatné časy, na dlouhotrvající sucho a neúrodu, na množství nemocí mezi dobytkem a na citelný nedostatek všech potravin.

Tak bohatou svatbu, o jaké se tu mluvilo a jakou by si všichni přáli vystrojit, nelze nyní uskutečnit. Ještě by je mohli hosté pomluvit! Nezbuďte nežli vyčkat, až se změní počasí a déšť osvěží vyprahlé pláň. Pak Medvědi udělají vše, aby jejich čest a vážnost v očích sousedních rodů neutrpěla.

Závažnost pronesených námitek nebylo možno popřít. Rod přece nemůže připustit, aby se taková slavnost odbyla chudě.

Posléze se Medvědi ustanovili na tom, že nebude možno strojit veselici se zdarem dříve, nežli ubývající měsíc doplní znovu svou bledou tvář, tedy asi za tři neděle. Zítra dojdou k Bobrům zástupci Medvědů a pozvou ženicha i celý spřátelený rod Bobrů na slavné hody v den po úplňku luny.

Přátelství obou rodů bude nanovo zpevněno a utvrzeno.

Myslíte si, že nyní, před veselkou, se Šťastná chvíle raduje? Půjde za mužem statečným a proslaveným do váženého a silného rodu. Co by si mohla více přát?

Avšak nikoliv – Šťastná chvíle se neraduje. Umlkly její jásavé písně a její čisté oči pozbyly jiskřivého lesku. Jejím svěžím rtům schází dřívější úsměv. Ano, smutek zalil dívčino srdce a žal naplnil její nitro. Nikdo neví proč...

Po několika dnech přišel Silný bobr navštívit svou nevěstu. Starý náčelník přijal Bobra se vši poctou a laskavostí, avšak Šťastná chvíle kamsi zaběhla. Marně ji hledali u řeky po zarostlém pobřeží, nadarmo sběhali údolí podél Brusnice, stejně bezvýsledně ji hledali i nahoře po Letné. Byl tu prý u ní nějaký hoch s bolavým zubem a dívka se s ním vydala kamsi pro léčivé bylí.

Ten večer byl v náčelníkově chýši veliký křik. Starý Bouřňák se tuze zlobil na dceru pro nezpůsobné chování. To přece nejde, ukrýt se před ženichem!

„Už patříš Silnému bobrovi! Prohlásil jsem to před celým rodem, a jak jsem řekl, tak se stane!“

A rozhněvaný náčelník ještě dodal:

„Či snad bys přece raději toho lajdáka Sokolí oko? Ten přece není tebe hoden! Ostatně se večer u táborového ohně povídalo, že Sokolí oko má už slíbenou ženu, Veverici – tu z rodu Havranů. Přinesli k nám o tom zprávu Bobři...“

„To není pravda, otče!“ ozvala se Šťastná chvíle, skleslá a uplakaná. „Sokolí oko si žádnou umouněnou Havranici nevezme!“

„Aj, víš to ty snad lépe? Ale proč bych o tom mluvil! Pamatuj, že starý Bouřňák dal své slovo Silnému bobrovi a při tom zůstane! Jsi žena, a proto chtěj nechtěj poslechnout musíš!“

A tak bylo rozhodnuto.

V medvědíh rodě počali chystat svatební hody.

Ale k veselce přece jen nedošlo. Ani za měsíc, ani za dva...

Velký duch odvrátil svou dobrotivou tvář od rodů při Veliké řece a vydal je v pospas Zlému. Hrůza zalévá údolí Veliké řeky a krev vše-

ho lidu tuhne děsem. Pastviny již suchem všude vyprahly; nikde nezbývá kousek svěží trávy. I vrbové křoviny podél řeky jsou úplně ožrány zhubnými kozami. Bezradní lidé osekávají větve a ratolesti topolů, co jich kde roste; i mnoho celých stromů porazili, aby získali pomoc aspoň na chvílku. Kůru dávají ovcím i dobytku. Takovou nuznou potravou dobytek schází a hromadně padá, zvláště ovce, ty leží v košárech* po desítkách. Tolik mršin ani četní vlci nemohou zmoci, takže hnilobný zápach zamořuje povětrí.

V takovém neštěstí přestali Medvědi myslet na hody. Všichni jsou naplněni myšlenkou na neodvratnou smrt a zkázu. U Veliké řeky se rozzuřila hrozná morová rána. Lidé i zvířata hynou, osady vymírají. Zlá nákaza zachvátila krajinu. Skoro čtvrtina lidu pomřela a zbývající nešťastníci se potulují v zoufalství po rodovém chotáru** a bědují v pláči. Není záchrany. Veliký duch je rozhněván jako nikdy a nejspíš zničí vše, co živo.

Utéci není kam. Odevšad v sousedství vyhánějí Medvěda, Bobra, Vlka, Volavku, jakmile se někde jen objeví. Kamenují je a vyhrožují smrtí, nevrátí-li se do svého rodu, propadlého zkáze. Všude se bojí hrozného moru, který zachvacuje staré i mladé bez rozdílu. Jakmile se u někoho objeví horečka a třesavka nebo když zpozorují, že jsou jeho smysly omámeny blouznivostí, sběhnou se jeho nejbližší a s velikým křikem a hřmotem zahánějí Zlého ducha strašné nemocí. Obyčejně to nebývá nic platné a Zlý duch již svou oběť z drápů nepustí. Po dvou nebo třech dnech se na nemocném objevují krevní podlitiny, žlázy zduří; na nohou, na ruku i na hrdle naskakují bolestivé vředy.

To se již čaroděj vzdává boje se Zlým duchem a přiznává jeho vítězství. Nařídí, aby zachvácenému morem dávali hodně pít, ať chce nebo nechce, a aby ho často potápěli ve vodě. Tím se někdy přece ještě podaří nemocného vzpružit a zachovat. Jinak jen málokterý nebožák odolá černé smrti a sotva přežije pět šest dní; většinou podléhá ve třech dnech v bolestech a v třesení nebo v mdlobě vysílením.

Medvědi se s hněvem obraceli na svého rodového čaroděje a vytýkali mu, že nedovede usmířit Velikého ducha a odvrátit morovou ránu. Přináší sice oběti, vzývá Velikého ducha, modlí se k rodovému totému, prosí, slibuje, zpívá, tančí – a všechno jako by peříčka do větru pouštěl. Černá smrt dává rodáka za rodákem.

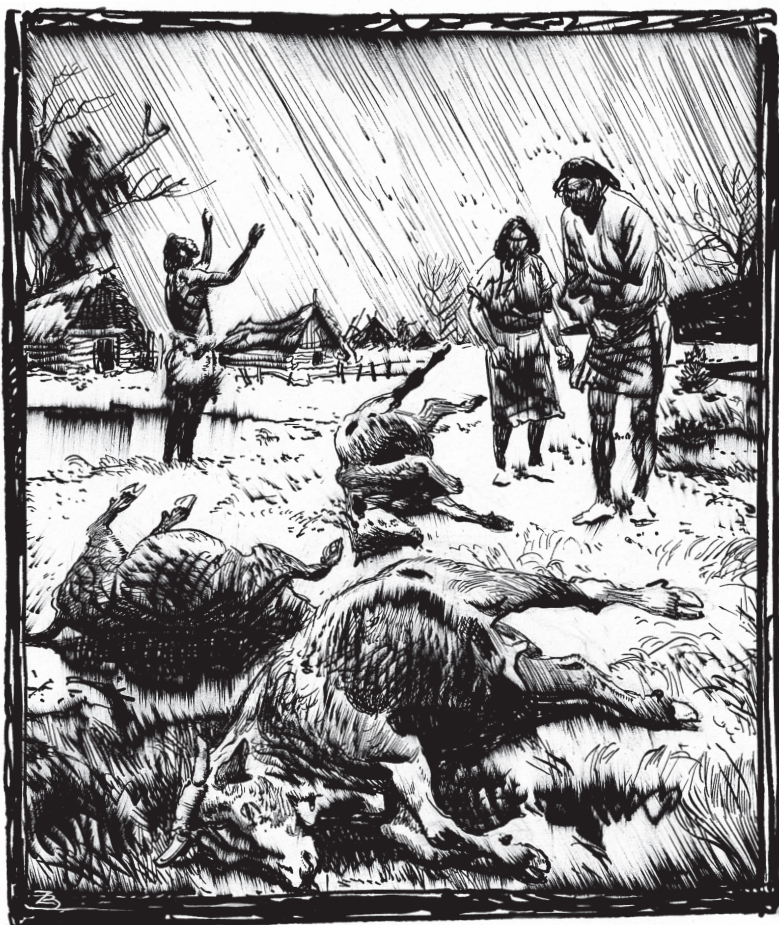
* košáry – ohrady

** chotár – území

Čaroděj se bouřlivě brání a odpovědnost odmítá:

„Proč nemohu usmířit Velikého ducha a Medvěda, náš mocný totem? Protože jste s Bobry nerozvázně zabili medvěda na Vidouli! Vyhlásili jste nepřátelství proti medvědu. Tvrдили jste, že je posedlý zlým běsem, a zapomněli jste, že každý medvěd je posvátný a v ochraně našeho totému... Sami jste vinni černou smrtí, nejen Bobři, kteří medvěda ubili! A vina padá i na Sokoly, z nichž prý Sokolí oko – řekla to na něho Šťastná chvíle – dokonce první bodl medvěda oštěpem. Jak bych mohl teď já sám usmířit váš těžký zločin? Vaše vina – váš trest!“

A Medvědi, zdrcení tíhou viny, odcházejí sehnuti k zemi. V beznadějném zoufalství naříkají.

„Nic nepomáhají modlitby ani obětování nejlepšího dobytka. Jediná oběť ještě zbývá, oběť největší – život mladé dívky... Tu ještě obětujeme, aby se usmířila zloba nenasytného božství! Nic jiného nám už nepomůže...“

Stará Šuka, snad nejstarší pamětnice všech dějů v rodě, pokyvuje třesavou bradou a našeptává trnoucím Medvědům:

„Bylo jednou také moc zle, u nás i jinde okolo. A hle, Vlci tenkrát, když už neviděli jiné záchrany, obětovali nejlepší děvče ze svého rodu. Byla to dcera náčelníkova, dívka jako květ... Tu obětovali – a bylo dobře... Morová rána odešla... Tak se Vlci zachránili...“

Myšlenka obětovat dívku docházela souhlasu. Uchytila se rychle a šířila se od chaty k chatě. Poslední a jediná cesta k záchraně rodu před úplnou zkázou...

Počasí se náhle změnilo. Po dlouhotrvajícím suchu přišly bouřky, lijavce, povodně. Medvědi zprvu změnu vítali. Ale přivály spláchly políčka a bylo veta po úrodě ještě zbývajících. Nebylo co jíst a hlad se šířil ještě více než dříve. Vyhublý dobytek padal schvácen morem; maso nebylo možno jíst. Lesní zvěř se vystěhovala do jiných krajín.

Zvadlí a přepadlí lidé olupují kůru ze stromů a drtí ji na mouku, velmi nechutnou. Není úniku z objetí smrti. Sám náčelník Bouřňák uleh v horečce a třetího dne zemřel, pokryt snětivějšími boláky a krevními podlitinami. Leckterá chata zůstala opuštěna; obyvatelé vymřeli nebo se rozutekli, když jich mor několik zadával. Stává se, že sousedé zapálí a zasypou chaty i s těžce nemocnými. Jen sivý dým tu a tam krouží na zbytcích dohořívajících chat.

A Velký duch se hněvá. Totem rodu Medvědů se neúprosně mstí...

U sousedů není lépe. Čaroděj rodu Sokolů zjistil z neklamných věštebních znamení, že rod Sokolů zajde a nezbude po něm u Veliké řeky ani stopy. Povídá se, že se Sokoli chystají vystěhovat do nových sídel, aby se zachránili. Také Havrani pomýšlejí na hledání nového domova. V bobřím rodě vzrůstalo reptání proti hlavnímu původci obecného neštěstí – proti Silnému bobrovi. Kdekoli se Silný bobr objevil, upíraly se na něj zlostné pohledy a nevraživě stíhaly každý jeho krok.

Čarodějovo prohlášení, že Silný bobr je původce všeho zla se ujal se i v bobřím rodě.

Šťastná chvíle už zaslechla, co se v rodě šušalo; vybraná dívka prý položí život za odvrácení morové rány a už se prý také ví,

kteřé děvče bude hlasem rodu posláno na smrt. Zřejmě však ne-
dbala na takové narážky – jako by je ani neslyšela nebo jako by
jí na životě nezáleželo. Bylo to ovšem podivné u dívky tak plně
života. Leckdo si toho u ní již povšiml, ale pomyslně si, že to otcova
smrt dívku zkrušila.

Zatím se Silný bobr k něčemu chystal. Začalo to tím, že svou hůl
s vyřezanou značkou, svým podpisem, zapíchl pod posvátný totem
bobřího rodu. Na pahýl silné větve, vyčnívající z tlustého kmene
pokrytého řezbami, zavěsil svůj dárek – pěkně provrtaný kamenný
mlat – a pomodlil se, aby mu Veliký bobr, ochránce všech rodáků,
dal dobré, spolehlivé přátele k odvážnému podniku. Skloněn couval
Silný bobr pozpátku od rodového sloupu, až pak se po nejhlubší po-
kloně obrátil a odkvapil do své chýše.

Každý, kdo se po něm přišel poklonit posvátnému totemu, si
hned povšiml honosné hole zapíchnuté vedle sloupu. Podle řezeb
a hlavně podle značky poznávali všichni, že to je vyzývací ohláška
Silného bobra, vítěze nad zuřivým medvědem.

„Co chce Silný bobr?“ říkali. „Znova nějaký ošemetný kousek? Ať
sedí v koutě, beztoho nám zle uškodil usmrcením medvěda.“

Avšak sem tam přišel k totemu i některý věrný druh Silného
bobra a uvažoval trochu jinak:

„Silný bobr je statečný i odvážný; opět připravuje něco junácké-
ho. Při tom nesmím scházet! Půjdu s ním!“

A pazourkovým nožem pracně vřezal do hole své vlastní zna-
mení. To byl závazný a nezrušitelný příslib účasti, ať již s jakýmkoli
nebezpečím spojené.

Po třech dnech si přišel Silný bobr přečíst výsledek své výzvy
k rodákům. Čtyři se mu podepsali na hůl, čtyři druhové se k němu
přidali, nevědouce ještě, oč vlastně běží. Tím cennější je jejich věrné
spojenectví. Ano, na takové přátele se může spolehnout, s těmi se
může odvážit všeho, i kdyby byl v sázce život.

Znova a znova prohlížel Silný bobr svou hůl a přečítal vřezané
podpisy svých přátel. Nejvýše je značka Noháčova. „Ten mnoho ne-
mluví, ale v činech je rozhodný,“ říkal si spokojeně Silný bobr.

Druhé znamení vyryl dobromyslný Kokta, s nímž by Silný bobr
jindy mnoho nepočítal, ale nyní byl vítán jako dobrá posila do neve-
líkého houfce spiklenců.

Třetí se zapsal Černý bobr, zprvu nedůvěřivý, ale pak odhodlaný
a pevný. Nad jeho značkou se Silný bobr zaradoval: „To je vítaný
společník, znamenitý lovec a statečný bojovník!“

A konečně čtvrtý podpis – veselého, ale trochu lekavého Plachého bobra. „Je sice zbrklý, avšak bude mi slepě oddán,“ pochvaloval si Silný bobr. „Ukázal teď, že mohu na něho vždycky spoléhat.“

Čtyři zdraví, zdatní druhové se přihlásili Silnému bobrovi. Není to mnoho, ale s tím hloučkem se lze odvážit leckterého nevšedního činu.

Silný bobr měl takto pohromadě svou četu spolehlivých přátel. Od nynějška je jejich vůdcem a jeho druzi podniknou s ním vše, cokoliv započne, a půjdou za ním všude, kamkoli zamíří.

Však uvidí bobří rod, co Silný bobr dokáže!

ZDAŘILÝ ÚNOS

Po několika dnech si vyšel Silný bobr opět na návštěvu k Medvěďům. Honosně si vykračoval pobřežní stezkou po úpatí Petřína. Pohvizdoval si a občas zamával sekyrkou nad hlavou. Zdaleka na něm bylo vidět, že se nemíní nijak doprošovat jemu určené nevěsty.

Celý rod byl přece svědkem, že náčelník slíbil dceru tomu, kdo zlého medvěďa zabije. On to dokázal a od toho dne visela medvěďova houně nad Bouřňákovým ložem. Šťastná chvíle náleží právem Silnému bobrovi a nikdo se tomu nemůže vzepřít – ani dívka sama. Ani strašná morová rána mu nezabrání, aby Šťastná chvíle byla jeho.

Silný bobr měl tentokrát štěstí. Zastihl dívku samotnou pod velikým bukem u chýše. Vyškrabovala zaschlé zbytky kaše z hrnce a házela je svému psíku. Nikdo nebyl nablízku; sousedé se vyhýbali chatám, v nichž někdo zemřel.

Přicházející Bobr se před dívkou vypjal, a když byl už blízko, zavolal k ní bez dlouhých okolků:

„Nuže, pojď, Šťastná chvíle! Teď budeš drtit zrní na kamenném mlýnku v mé chatě. Jsi zdráva, vid'? A žádné hody se nemusejí strojit...“

Šťastná chvíle se pátravě podívala na Bobra. Bobr neočekával, že by se mohla zdráhat. Zamračil se.

A dívka řekla tichým hlasem:

„Nedávno zemřel můj otec... Zemřel i Kulhavá noha a Tučný medvěď... Zemřela Benka, Šakja i malá Muška a Culinka – a jiné ještě... Zlá doba přišla na nás na všechny... Není snad chýše v našem rodě, aby v ní neoplakávali zemřelého. Smutek naplňuje naše srdce... Nemyslím teď v takové žalosti na odchod z rodu...“

Ta slova byla jako rána košem do Bobrovy hlavy. Natřásal se a kroutil tělem, aby strojenou povýšeností zakryl nemilé rozpaky. Na okamžik rozmýšlel, má-li spustit na dívku hrubě, ale když se jí podíval do očí, vymizelo z něho furiantství jako pára a rozhovořil se kupodivu měkce:

„I u nás řadí nelítostná zloba Velikého ducha. Stejně u Havranů, u Sokolů, u Vlků. Všude u táborových ohňů je slyšet pohřební zpěvy a nářek opuštěných vyplňuje den i noc. Je u nás věru zle. Naše nehlídaná stáda se rozutíkávají, naše obilné záhony zarůstají plevelem. Vše je pravda, co říkáš, milá Chvíle. A věru není naděje, že Veliký duch shlédne na nás opět milostivě a odejme od nás všechno to soužení. Ještě mnoho lidu pohyne u Veliké řeky. Ale věz, svět je veliký... Jsou ještě jinde krásné země, žírné pastviny mezi háji na táhlých vrchovinách... Tam je dobytek tučný a lidé zdraví, spojení...“

„Co tím myslíš, Silný bobře?“

„Odejdu s několika přáteli do nové země. Opustím Velikou řeku, plnou žalu a smrti – a ty půjdeš se mnou!“

„Ne, Silný bobře! Já zůstanu, kde jsem, v zemi předků. Cizina mi nedá nic dobrého. Můj domov je zde, u Veliké řeky. Však tu opět bude dobře, dočkáme se!“

Silný bobr se nenuceně zasmál, ale pak zvolal přísným hlasem:

„Tvůj moudrý otec mi tě dal a rod to schválil. Co chceš proti tomu počít, pošetilá? Půjdeš se mnou a budeš mou ženou. Půjdeš, kam půjdu já. Jsem tvým pánem a ty musíš poslouchat! Já řeknu: Slunce stojí – a ty povíš: Vskutku, odjakživa slunce stojí! Já řeknu: Ryba letí do lesa – a ty povíš: Ryby přec často létají do lesa... Já řeknu: Odrhneme losí kůži! – a ty se chopíš ostré škrabky a začneš kůži dřít... Já řeknu: Máme málo mouky – a ty honem klekneš k mlýnku a nasypeš pšenice pod drtidlo... Pamatuj si: Co žena řekne – to komáří bzukot; co muž řekne, to ženě svatý rozkaz! Takový je odvěký zákon. Není v tvé moci jej porušit nebo se mu vymknout...“

„Jsi, Bobře, v slovech vskutku silný, ale taková síla je u mne jako chmýří pampelišky: foukneš – a je po síle! Věz, že jsem dcera Bouřňáková a že nejsem rákosí, které se ohýbá při větěrku. Tvá slova jsou vítr, který vane a stopy nezůstává. Já činím a činit budu, co sama ustanovím. Muž nebude nade mnou vládnout, nebude mým pánem, leč přítelem i druhem, půjdu-li ovšem za ním z vlastní vůle.“

„Po tvé vůli se nikdo neptá! Tvůj otec mi tě dal!“

„Můj otec mě zaslíbil tomu, kdo zabije zlého medvěda, a ty, Bobře, nezapomeň, že já dobře vím, kdože medvědu zasadil smrtelnou ránu. Tys to nebyl – tys jen medvěda dorazil, když těžce raněný spadl ze skály, nemluv tedy o hrdinském skutku. Čí to byl oštěp, který trčel hluboko zabodnutý v medvědově plecích? Tvůj oštěp, Bobře, to nebyl! Ten medvěd nebyl tvůj, ani já tedy nebudu tvá!“

„To jsou jen ženské rozumy. Žvaníš nesmysly. Medvěd je má kořist, jako ty jsi a budeš má, povídej si co chceš!“

A Silný bobr neztrácel dále marné řeči s umíněnou dívkou a bez rozloučení hrdě odešel. Cestou si zlostně odplivoval.

Dívka se za ním dívala, a když se ztratil mezi pobřežním stromovím, sedla si na zem a hladila svého černého psíka. Dala mu vylizovat skrovné zbytky v hrnci.

„Tak, tak, Silný bobře, povídej si!“ říkala si dívka pro sebe. „Žena je ti sotva víc než tvůj pes, kterého kopneš, a on přileze a nohu ti olíže... Muži jsou páni – hm, ano, ale jen když se ženy před nimi plazí... Já ne. Já nebudu lízat nohu, která mne kope! Žena je víc než muž! Ona chová děti! Doposud se vypráví, že za minulých dob bývala žena víc než muž. Žena vládla a muži musili poslouchat!“

Odpoledne šla smutná nevěsta k řece umýt nádobí. V té chvíli připluly po vodě potichu a nepozorovaně, těsně podle břehu, tři lodice, naložené koženými ranci, a přistály v zátoce mezi rákosím. Vystoupil Silný bobr a jeho čtyři druzi.

Šťastná chvíle vyškrabávala mísu a oplachovala ji. Byla tak zamýšlená a do sebe zabraná, že nevěděla o příjezdu lodic. Teprve když byli Bobři u ní, trhla sebou, až jí mísa spadla do vody. Poznala Silného bobra.

„Nelekej se, Šťastná chvíle!“ začal Bobr mírně. „Přijel jsem pro tebe a vydáme se na cestu... Máš snad doma v chýši schovaný pruhovaný šátek nebo vzácný náhrdelník?“

„Ano – mám!“ nejspíše odpověděla překvapená dívka a rozběhla se k chýším. Bylo odtamtud slyšet ženský křik.

„Chyťte ji!“ velel Silný bobr a jeho druzi několika skoky dohonili prchající dívku. Přivlékli ji k vodě. Černý psík na ně zuřivě štěkal, ale Bobři si ho nevšíмали.

Silný bobr zamumlal:

„K čemu se zdržovat pro nějaké hadry nebo kostěnou jehlici? Naložte ji na loď, jak je!“ A k polekané dívce výhrůžně zasyčel: „Neopovažuj se křičet, sic –!“ Ukázal významně na svůj těžký kamenný mlat...

Silný bobr se již déle nemeškal a využil příhodné chvíle. Přidržel dlouhou lodici, aby se nekymácela, a ostatní Bobři do ní vtáhli vzpouzející se dívku. Odstrčil pak loďku od břehu a skočil do ní. Zvedl pádlo a vykřikl:

„Za mnou, braši, jedeme!“

Jeho druzi nasedli do ostatních lodic a odrazili do proudu.

Opuštěný psík štěkal na břehu. Pak vlezl do vody a plovat za svou paní. Nedostihl ji však. Jeden z veslařů v zadní lodi vytáhl znaveného psíka z vody a hodil ho do ní.

Šťastná chvíle seděla na dně lodi, uprostřed vydlabané a vypálené, a hleděla strnule na vzdalující se domov.

„Křikneš-li, rozbiji ti hlavu!“ varoval ji Silný bobr a nadzvedl veslo.

„Kam mě vezeš?“ zašeptla zastrašená dívka.

Nedostala odpověď. Z tichých pobřežních chat nikdo nevyšel. Nikdo neviděl odjezd náčelníkovy dcery.

Únos se zdařil.

Zpěněnými peřejemi posledního pražského slapu projely lodice bez pohromy. Silný bobr se s hrdým úsměvem díval na své zdatné druhy, jak obratně projíždějí mezi skalisky vysoko omývanými vlnami. Takové veslaře aby pohledal na celé Veliké řece! Jsou na vodě doma; darmo nemají bobra jako rodový znak.

V klidnější vodě za velkým ostrovem si plavci oddychli a ponechali lodi volnému proudu.

Silný Bobr plul vpředu se svou nevěstou. Za ním o délku vesla plynula lodice s Koktou, s Černým bobrem a s několika koženými vaky. Vzadu se trochu omeškala třetí loď, stejně naložená, s Noháčem a s Plachým bobrem.

Ujíždějí do širého, neznámého světa – před hroživou černou smrtí... Najdou nový domov? Najdou štěstí?

Zanedlouho počala Veliká řeka zatačet svůj tok doleva, neboť v cestě jí stály libeňské skalnaté kopce. Zároveň se řeka dělí na ramena a oblévá několik dlouhých ostrovů, nízkých šterkových a pískových nánosů, jen řídce porostlých vrbovými a topolovými houštinami.

Silný bobr právě zahnul do jednoho říčního ramene, když na kraji ostrova spatřil nějakého muže. Stál jako socha a upřeně pozoroval blížící se loďstvo. U jeho nohou ležela rybářská vrš.

Stojící muž pojednou vykřikl:

„Hahoj! Jste vy Bobři? Kam jedete?“

Silný bobr poznal Sokolí oko, předního z mladých lovců sokolího rodu, usedlého zde při ohybu Veliké řeky. Odpověděl mu nakvašeně:

„Chceš nám snad bránit v cestě, opelichaný Sokole?“

„Ha, znám tě, Silný bobře! Tvůj jazyk je vždy silnější nežli tvá paže. Vystup sem na ostrov a pojednáme spolu! Však tuším, koho to vezeš s sebou!“

Dívka se krčila v lodici, nicméně Sokolí oko dobře uhodl, kdo to je.

Bobr hněvivě zaječel:

„Vezu si ženu, abys věděl! Ty si jdi ke své Veverčici – vždyť ti ji daroval Havranpírko! Hahaha! Já na tebe plivu!“

Sokolí oko vybuchl bojovným rykem svého rodu a vrhl se do vody. Brodil se k lodím, které unášel proud. Bobři však jen několikrát zabrali vesly a již ho míjeli. Nechytne je!

Silný bobr položil veslo do lodi a zvedl šíp a luk. Nasadil šíp a mířil na Sokolí oko. Zlostně se poškleboval, když se Sokolí oko postavil ve vodě neohroženě proti němu a volal:

„Na bezbranného si troufáš, Silný bobře! Na břehu ses mi nepostavil! – Hola, Šťastná chvíle, volám tě! Nejezdi s ním, zůstaň! Chvíle, vrať se!“

